

A japán irodalom kincsháza (II.)

JOSIDA KENKÓ
(1283-1350)

TSUREZUREGUSA
(*'Az időűzés terítéke'*)

A japán irodalom egyik legnevezetesebb alkotása. A miscellanea-irodalom (vö. miscellanea = zuihitsu = 'az íróecset [hitsu] ötleteit követni [zui]') prózai műfajához tartozó filozofikus vázlatkönyv, mintegy szándék és cél nélkül lejegyzett vázlatok, rövid szentenciák, legkülönbébb gondolatok gyűjteménye, könnyeden odavetett anekdotáktól mélyen szántó filozófiai és vallási revelációig. Ebből az írásból "a Kamakura-korszak [13–14. század] szikár egyszerűséget és lemondást sugalló szellemiségének a [9–12. századi] Heian-kultúra esztétikai hagyományával áthatott levegője árad" (Lewin: Chrestomathie, 242). YOSHIDA KENKÓ (1283–1350) műve 1330–31-ből. A 243, hol egészen rövid, hol hosszabb darab tematikusan rendezetlen, önkényes sorban szerepel (ld. a lefordított miscellanea-fejezetek előtti sorszámokat), s ennyiben az 1000 körül alkotó udvarhölgy, Sei Shónagon 'Fejpárnakönyv'-ének (Makura no sōshi) műfaját követi.

A műben a legkülönbözőbb szellemi irányzatokból (buddhizmusból, taoizmusból, konfucianizmusból, a kínai és a japán irodalomból általában) olyan életfilozófia ötvöződik egybe, amely évszázadokon keresztül mértékadó, s irodalmár- és művészgenerációk életfelfogását, esztétikai ítéletét határozza meg. Hogy ennek a szokványost messze meghaladó műveltségű tudósnak, Kenkónak az életszemlélete milyen szellemi talajból táplálkozott, jól mutatja tárgyköreinek itt bemutatott sokszínűsége. A buddhizmus szikár-szigorú, tehát korántsem bigott változata az, amely a maga morális áttetszőségével meghatározza viszonyát az élethez, a halálhoz és a japánokra talán általánosan jellemző, sajátos vonzódását a természethez és annak szépségeihez; azt a szeretetet, amelyet áthat az életöröm, a minden földi dolgok esendősége és esetlegessége ellenére is. Az emberek közötti kapcsolatokhoz való viszonyát – másfelől – a konfucianizmus gondolatvilága ihlette, míg a taoizmus mély, belső nyugalmát, független fensőbbségét és fölényét alakította, amely akkora átéléssel szólaltatta meg vele a 'felszabadultság' dicséretét. Ez ugyanis egyszerre fakad egy vágy nélküli, korlátozó lelki alapállásból és az akaratlan-spontán iránti fogékonyságból, amelyet átsző a feltűnés és feltörekvés nélküli, a soha ki nem teljesedő, a töredékest és a szándéktalant jellemző specifikus esztétikai érték.

Íme oeuvre-jének vezérmotívumai és szemléleti síkjai: élet és a természet, halál, szerelem és barátság, az esztétikai és morális tartás a külvilág dolgaival kapcsolatban, végül – nem utolsó sorban – az a lelki alap-beállítódás, amelyet jobb szó híján a 'könnyed időűzés' kifejezéssel jelölünk meg.

67

DOMBRÁDY S. GÉZA

Előbeszéd

Ha egyedül, könnyed időűzéssel múlatom magam, naphosszat ülök a tuskészletem előtt, s mindazt leírom, ami csak az eszembe villan, minden összefüggés és cél nélkül. Ilyenkor mindig csodálatosan érzem magam.

13

Egyedül, lámpa mellett. Előttem felütve könyvek, hogy így idézzem föl azokat, a barátokat, akik már nem ebben a világban morzsolják napjaikat. Mi lehet ennél nagyszerűbb? Oly sok minden van ezekben a könyvekben, ami megérinti a szívet...

19

Szétfeszítenének a gondolatok, amelyekkel töltekeztem, ha nem engednék szabad utat nekik. Ezért mindent leírok, ami csak átfolyik íróecsetembe, bármi cél nélkül, a magam örömére. Úgysem kerül senki elé, hiszen elhajítom, amit írtam.

75

Miféle szív lakozhat az olyanban, aki az időűzés gondtalan óráiban szomorú? Van-e nagyszerűbb dolog, mint megszabadulva a világ kötelmeitől, önmagunkban létezni?

Még ha valaki semmit nem hallott is a (buddhizmus) igazságának útjairól, ám megszabadult a világ kötelmeitől, és a szemlélődés nyugalmában él, menten a köznapi dolgoktól, annak szíve földerül és könnyűvé lesz, s elmondhatja magáról, hogy egy időre boldog.

68

157

Ha megragadjuk az íróecsetet, tüstént írhatnánkunk támad. Ha kézbe vesszük a hangszert, nyomban kedvünk kerekedik a muzsikálásra. Ha a pohár felé nyúlunk, rákívánunk a borra. Amikor kocka kerül a kezünkbe, már játszanánk is. A dolgok mindig fölébresztik a szív gyönyörűségeit.

166

Ahogy elnézem az emberek tevés-vevését, úgy tetszik nekem, mintha valaki egy tavaszi napon hóból építene Buddha-szobrot, arannyal, ezüsttel és drágakövekkel ékesítené, s még szentélyt is építene neki. Vajon kívárná-e Buddha, hogy az ember mindezzel elkészüljön, s még ünnepélyesen fel is szenteltessék? Ugyanígy teszik az emberek, várakozással telve, minden dolgukat, éltüket biztonságban hívén. A valóság pedig az, hogy életünk kiolvad alólunk, akár a hó.

A múlandóságról, a változandóságról és a halálról

25

A világ változandósága az Aszuka-folyóhoz, mély és sekély szakaszainak folytonos váltakozásához hasonló. Így folyik tova az idő is, egymást váltják boldogság és szenvedés, észrevétlenül válnak pusztasággá a fény és pompa helyei, s ha a házak állva maradnak is, mindig más és más lakik bennük.

91

A világ változandósága nem igazodik regulákhoz. Ami éppen előttünk van, sokszor a következő pillanatban semmivé lesz, s ami épp elkezdődött, bevégezetlen marad. Ám az ember vágyai nem ismernek határokat. Vaksin tévelyeg a szív, s a dolgok nem mások, mint csalóka árnyképek. Maradhat-e valami, akár csak rövid időre is, változhatatlanul? De ezt önmaga előtt sem tisztázza senki.

59

A múlandóság sebesebben tör ránk, mint ahogy víz vagy tűz elragadhatnának. És ki nem térhet előle senki sem. Ha eljön az idő, meg kell válnunk elaggott szüleinktől, oda kell hagynunk – virágzó ifjúságukban – gyermekeinket, oda feljebbvalónk jóindulatát, társaink barátságát, ha mégoly fájdalmas is a búcsú.

26

Oly gyorsan *változik az emberi szív*, mint a cseresznyevirág szirma, mely a földre hullik, mielőtt tovasodorhatná a szél. Ha a múlt időket idézem vissza, amikor valakivel meghitt beszélgetésbe merültem, élénken emlékszem minden szóra.

211

Az ember a világ számos dolga közül egyikre sem hagyatkozhat. Ostobák, akik egyszerűen mély bizalmukkal ajándékozzák meg a másikat, azután ismét és ismét csalódnak s feldühödnek. Nem hagyatkozhatunk a hatalomra: az erősek a legesendőbbek. Nem hagyatkozhatunk a gazdagságra: egy szempillantás alatt odatesz. Az ember a tehetségére sem hagyatkozhat: maga Konfucius sem talált megértésre. Nem hagyatkozhatunk az erényre: még Yān Hui is szerencsétlenné vált. Nem hagyatkozhatunk feljebbvalónk kegyére: bármikor kimondhatja ránk a halálos ítéletet. Nem hagyatkozhatunk állhatatosságára sem: egy-kettőre hátat fordít, s máshoz húz. Nem menedék a jóakarát: biztosan az ellenkezőjébe fordul. Nem hagyatkozhatunk ígéretekre: a legkevésbé sem megbízhatók. Boldog csupán az lehet, aki sem magára, sem másra nem hagyatkozik.

69

155

...szapora és gyors a születés, a felnőttkor, *a betegség és a halál* körforgása. Az évszakok sorrendje rögzítve van az időben. De hogy a halál mikor ér utol, független időtől és alkalomtól. Olykor nem is szemből jön, hanem gyakran hátulról settenkedik közélünkbe. Mindannyian tudjuk, hogy szembekerülünk a halállal, de valamennyien késlekedünk a felkészüléssel, s így az váratlanul tör ránk, míg mi mit sem sejtünk.

Mindegyre eszünkben kellene hát tartanunk, hogy a *halál* folyvást fenyegetően leselkedik életünkre, s ezt egy pillanatra sem szabad elfelednünk. Ha az emberek így tesznek, letisztul előttük minden evilágbeli homály, s szívük, amely Buddha útjának szenteli magát, derűvel fog töltekezni.

134

Az ember mindazonáltal nem parancsol megálljt tengernyi vágyának, mert nem dőbben rá, hogy a nagy esemény, amely *az élet végét* jelenti, a közelben ólálkodik.

Még a szentek sem tudják előre, hogy *a halál nagy eseménye* mikor következik be, s a bölcsek sem sejtetik, hogyan fognak meghalni. Ám ha szívünk nem tér le az igaz útról, nem kell törődnünk vele, hogy mások szeme vagy füle mit talál különösnek rajtunk.

Tehát mivel az emberek félik a halált, szeretniök kell az életet. Nap mint nap ujjongva kellene örülnünk pusztán létünknek. De az ostobák feledik ezt az adományt, s élvezet hajhásznak. Elmennek gazdagságuk mellett, amely az élet maga, veszélybe sodorják magukat, mert a bírvágy más kincsek felé hajtja őket. Vágyaik azonban soha nem nyernek kielégülést. Egész életük folyamán semmit meg nem tapasztalnak az élet igazi örömeiből... Aki pedig úgy véli, hogy az *élet és halál* csalóka látszatával egyáltalán nem kell törődni, megragadta az igazság lényegét.

A természet szépségéről

19

Sok minden kiváltja érzelmeinket és megindultságunkat az egymást követő évszakokban. Általában azt tartják, hogy az emberi lelket legmélyebben az ősz érinti meg. Én azonban úgy vélem, szívünket igazából a tavaszi természet ragadja magával.

Amikor Buddha születésnapján vagy a Kamo-Sintó templom ünnepi idején kipattan az ágak végén a friss zöld – amint egykor valaki teljes joggal megjegyezte – szívünk megtelik a világ múlandósága fölötti fájdalommal, s feléleszti vágyunkat a baráti megértés iránt.

212

Hasonlíthatatlanul gyönyörű a Hold az őszi éjszakákon. Mily szegény is az az ember, aki a különbséget észre sem veszi, s azt hiszi, ez az égitest minden évszakban egyforma.

21

Ezernyi fájdalomban is vigaszt nyújt a Hold látványa. Egyszer – hallottam – azt mondta valaki: 'Semmi nem igéz meg úgy, mint a Hold.' A másik így válaszolt: 'Nem, a harmat látványa sokkal lenyűgözőbb.' Micsoda szívderítő versengés! Magam úgy gondolom, minden dolog éppen akkor indítja meg a szívet, amikor az ő ideje jött el. A Holdon és a virágokon kívül, amelyeket nem is kell külön említeni, leginkább a szél elragadó, majd a víz, amely minden évszakban felszökik a parti sziklákra, s tiszta folyamokban árad tova.

20

Egyszer egy remeteségben élő ember azt mondta: 'Semmi sincs ezen a földön, ami igaazán lenyűgözne. Csak ahogy az évszakoktól kell egymás után megválnom, nehezül el a szívem.'

Valóban. Bár mindannyian így éreznénk!

7

Hogyan tudná megragadni az embert a varázslatos melankólia, ha maga nem úgy tűnne tova, mint a harmat az Adashi-völgyben vagy a köd a Toribe-hegyen, s örökké élne? Éppen *múlékonyága* teszi a világot oly széppé.

Természetesen nagyon szép föltekinteni a teliholdra, amely fényesen sugaraz be ezer mérföldeket. De még mélyebben megindítja a lelket, ha kivárjuk a hajnalt, amint a Hold lassan előbújik, s zölde csillogásban fénylik föl a kriptomeriák fölött, majd hirtelen könnyű eső hullik, s a Hold *egy időre a felhők mögé rejtezik*. Amikor ragyogása szétterül a fák lombkoronáin, amelyek mintha nedvességtől fénylenének, akkor rendül meg az ember lelke legmélyéig s kívánczik egyívású barátai után, akik most a távoli fővárosban vannak.

A szépérzék élveinek kultusza és a bevégezetlenség (fusoku shúgi) kultusza

1

Kívánatos továbbá a Klasszikus Műveltség Könyveinek [= a konfucianizmus 5 vagy 9 klasszikus műve, illetve minden egyéb vallás vagy irányzat szent könyve, szútrái] alapos ismerete, az írás készsége, japán versek költéséé, s játszani kell néhány hangszeren is. Valamit tudni kell ezenkívül a középkorról és az udvar szokásaiból. Mi lehet jelesebb, mint hogy mindezekben példaként járjunk mások előtt? S mindehhez még szép, lendületes és művészi kézírással bírni, szépen csengő hangon és jó ritmusban énekelni, s ha itallal kínálnak, vissza nem utasítani a szakéspoharat, még ha különben megtartóztatjuk is magunkat tőle – ez teszi a jólnevelt férfit.

22

Minden dolognak különös értéket ad számunkra, ha régi időkből való. Az a mód, ahogy mainapság készítik a tárgyakat, egyre silányabb. Milyen szépek ezzel szemben még a kézművesek által fából szerkelt készségek is, amelyek őrzik a régi formát!

71

72

Visszás, rossz érzést keltenek ezek a dolgok: a szobákban sok szanaszét heverő eszköz, túl sok ecset a tustartóban, túl sok Buddha-szobor a házioltáron, túl sok kő és növény a kertben, túl sok kised és unoka a házban, a túlzottan sok szó a másokkal folytatott társalgásban és a sok fohász a könyörgés imáiban. Soha nem visszatetsző ezzel szemben a sok egymás mellett sorolódó könyv a könyveskocsin, s ha a trágyadombon rengeteg hulladék tornyosul.

82

Amikor valaki azt mondta: 'Milyen kár, hogy a képtekercsek vékony borítója olyan hamar tönkremegy', Ton'a mesternek ez volt a nevezetes válasza: 'Ha a selyem fent és alul fölfeslett, s a forgatórúd végén a gyöngyházgomb a használatból teljesen megkopott, akkor igazán szép a tekercs!' Mikor pedig valaki előtt csúfnak tűnt, hogy a könyvek sora egyenetlen, Kóyu püspök eztmondotta: 'Csak a másodrendű szellemek igénye, hogy minden mindig egyenetlen és teljes legyen. Éppen a nem tökéletes a szép.' Pompás szavak! A tökéletesség minden dologban rossz. A még be nem végzetet úgy hagyni, amint van, csak ez adja az igazi indítékot, a derű és megnyugvás érzését. Mint mesélték, még a császári palotában is van, amit befejezetlenül hagytak. Különben a régi bölcsek buddhista és konfuciánus iratai is tartalmazznak olyan fejezeteket, amelyek nincsenek megírva.

A szerelemről

3

Még ha valaki ezer dologban kitűnik is, ha megveti a szerelmet, bizony sanyarú a sorsa, s hasonlatos az értékes kehelyhez, amelynek nincsen fenéke. Ha valaki az éji harmattól nyirkosan tétován bolyong, szívében nem talál időt rá, hogy szülei intéseire s az emberek szavaira hallgasson, parttalan vágyak szállják meg, s azután többnyire mégis egyedül hánykolódik az ágyán és nem lel álomra – úgy ez igen szánandó. Mégis jobb, ha az asszonyok rajonganak körül, semmint hogy mi vesszünk el az irántuk való szerelemben.

8

Semmi nem kavarja föl az embert jobban, mint az érzéki gyönyör. Mely együgyű is az emberi szív! Bár minden illat igen törékeny, és tudjuk, hogy a ruhákat éppen csak meghintik velük, az előkelő illat mégis bizonytalán megdobogtatja az ember szívét. Magam készséggel elhiszem, hogy Kumét, a hegy repülő géniuszt – megpillantván egy mosónő fehér lábikráját – minden ereje nyomban elhagyta. Igen, a telt karok és lábak tiszta fehérsége nem mesterkedések műve!

240

Szilvafák virágillatától terhes tavaszi éjen felhőtakarta Hold alatt szerelmesünk háza előtt álldogálni, vagy őszi hajnalon keresztülvágni a harmatos földeken – az a férfi, aki szűkölködik ilyesfajta élvadás emlékekben, jobban teszi, ha távortartja magát az asszonyoktól.

72

137

Ezer dologban van így: épp a kezdetnek és a végnek van különleges varázsa. Mit ér a szerelem a férfi és a nő között, akik folyton-folyvást látják egymást? Ha azonban nincs érkezésük találkozni, s emiatt keservesen gyötrődnek, és amikor nem tudják tartani magukat szent ígéretükhöz, ezért azután halálos szomorúság lepi meg őket, magányosan töltenek hosszú éjszakákat, gondolataik meg a felhők távolában szállnak egymás felé, és a múltak vágyaival telve egyszerű házikójukban emlékeznek – nos, akkor mondhatjuk, hogy megismerték az igazi szerelmet.

9

A nő hajának varázsa az, ami leginkább megbabonázza a férfit. Azután már beszédének módjából, hacsak néhány szót szól is, azonnal egész lényét megismeri, még ha a függöny mögött rejtekezve ül is. Testének legkisebb mozdulata is felzaklatja a férfi szívét.

Ezért mondják a régi írások, hogy a zsinórral, amelyet a nő hajából fontak, elefántot lehet megkötözni, s hogy a szarvasok odasereglenek, ha olyan síp szól, amelyet egy asszony facipőjéből faragtak.

Igen, a szerelemnek mélyek a gyökerei, s olyan forrásokból táplálkozik, amelyek távol fakadnak. Az érzékek készítésében fogant gyönyör hatalmas, ám felszabadíthatjuk alóla magunkat.

113

Ha egy férfi, aki elmúlt negyven éves, szerelembe esik, de a külvilág erről semmit nem tud meg, nem történik baj. Ám ha erről másoknak említést tesz, vagy ha dicse-

kedve fecseg férfi és nő közötti viszonyról, ennek-annak szerelmi kalandjairól, úgy az nem fog javára válni, és botránkozást okoz. Ellenszenves látvány az is, ha egy idősödő férfi fiatalok közé vegyül, s föltétlenül magára igyekszik vonni figyelmüket.

142

Még otrombának és gyengeelméjűnek tetsző emberek is tesznek olykor helyénvaló megjegyzéseket. Egy keleti tartományból jövő, torz külsejű ember példának okáért, akinek pusztán látványa is borzadályt keltett, így szólt a mellette állóhoz: 'Akkor kegyed mit sem ért a világból. Kegyednek bizonyára érzéketlen a szíve. Ez szörnyű. Csak az képes osztani mások örömét vagy fájdalmát, aki szeretetet érez családjára iránt.' És ebben biztos igaz van. Hogyan lakozhatna egy szívben együttérzés mások iránt, ha semmit nem tud az asszony és a gyerekek iránti féltő szeretetről? Aki addig nem tisztelte is kellőleg a szüleit, nyomban felfogja igaz és jóságos szándékaikat, ha magának is gyermekei születnek.

Az illendő viselkedésről

137

A művelt és jóízű ember nem véteti észre, hogy neki valami különösképpen tetszik, hanem csendes és tartózkodó, ha valami nagyon mélyen megérinti. A bárdolatlan vidéki ember ezzel szemben lelkesedésében közönséges és lármás. Lökösödik és közzelfurakszik a virágokhoz, lecövekel és rájuk mereszi a szemét anélkül, hogy akár csak egyszer is oldalra pillantana, a szakét szürcsöli, láncvers-klapanciákat fabrikál, végül pedig kíméletlenül leszakít egy öles, virágzó ágat... S mindenben ilyen: semmit sem tud távolról csodálni!

79

Soha nem szabad olyannak mutatkozni, mintha *kellő mélységig hatoltunk volna valamely művészetben vagy tudományban*. Beszél-e vajon egy művelt ember, még ha megfelelő jártasságot szerzett is valamiben, a beavatottak arckifejezésével? Mindenkor csak a vidékről szalasztottak azok, akik úgy válaszolnak, mintha a legmélyebben meg tudtak volna ragadni valamit. Irigylésreméltó ismereteknek lehetnek birtokában, ám az a mód, ahogy kiválóan tüntetik fel magukat, nyers és faragatlan. Éppen akkor, ha valamit valóban átlátunk, kell szűkösen bánni a szavakkal s hallgatni, míg nem kérdeznek bennünket.

167

Aki ismereteivel hivatkozva becsvágyból versenyre kel másokkal, olyan, mint a szarvas barom, amely öklelésre feni szarvát, vagy mint az éles fogú vad, amely kivicsorítja fogát. Az emberhez úgy illik, hogy képességeit soha ne fitogtassa, s ne versengjen általuk másokkal... A mesterségét igazán értő ember maga van leginkább tisztában hiányosságaival, s ez okból soha nem önelégült. És *soha nem fogja magasztalni képességeit*.

134

Még okosnak mutatkozó emberek is hajlanak rá, hogy másokon kifogásolni valót találjanak, míg önmagukról mit sem tudnak. *Aki azonban önmagát nem ismeri*, másokat

sem ért meg. Ezzel szemben azt, aki önmagával tisztában van, olyan embernek tekint-
hetjük, aki az egész világot ismeri.

Hogy milyen az arc, természetesen megtapasztalható a tükörben. Hogy valaki mennyi idős, kiszámítható; tehát nem áll az, hogy az ember semmit nem tudhat saját magáról. Ha viszont nem eszerint jár el, az olyan, mintha semmit sem tudna. Nem arra akarok készíteni senkit, hogy arcát szépítgesse vagy fiatalítsa magát, de miért nem vonul vissza az, aki tudja, hogy többé semmire sem jó?

A béklyókról (a hírnév és a vagyon)

58

Az a szív, amely a világ kötelékeibe gabalyodott, letéved az igaz útról; és nem fogja megjárni Buddha ösvényét, ha nem képes a szemlélődés nyugalma.

Minthogy embernek születtünk, minden erőnkkel arra kell törekednünk, hogy elszakadjunk a világ kísértéseitől. Aki gátlás nélkül *teret ad kívánczóságainak*, soha nem jut a valódi ismeret birtokába, s így mi egyéb más is lehetne, mint közönséges állat.

18

Kétségkívül az a nagyszerű, ha az ember egyszerű életet él, tartózkodik minden túlságtól, nincs vagyona felhalmozva, s nincsenek *evilági vágyai*. A legrégebb idők óta nemigen esett meg, hogy egy bölcsnek vagyona lett volna... Kínában élt egyszer egy Hsü Yu nevű ember, aki a legszükségesebbeknek sem volt birtokában. Valaki, aki egy alkalommal szemtanúja volt, amint pusztá kézzel merít magának vizet, hogy igyon, megajándékozta egy kiszáradt tökkel. Egyszer Hsü Yu egy faágra akasztotta a tököt, az a szélben ide-oda himbálózva búgó hangot hallatott. Ez annyira zavarta Hsü Yut, hogy eldobta a tököt, s az iváshoz ismét kézzel merítette magának a vizet.

38

Az, akin erőt vett a *hírnév és a vagyon utáni szomjúság*, egyetlen szabad órát sem enged magának, hanem folyvást panaszkodik és törí magát, bizony valóban bolond. Lett légyen gazdagsága mégoly mérhetetlen is, nem fogja tudni általa megőrizni életét.

Mit ér arra törekedni, hogy mások ne becsméreljenek vagy épp dicsőítsenek? A *hírnév* leginkább a szerencsétlenségnek forrása, s értelem nélkül való, hogy halálunk után híres és tisztelt nevet akarjunk hátrahagyni. Aki ilyesmi után veti magát, köztöznivaló.

Az igazi tudás nem abban áll, hogy olyasmi után kutakodjunk, amit mások mondanak, vagy hogy tanulás útján ismerjünk meg valamit. Mert nincs-e szétválaszthatatlanul összefonódva 'igaz' és 'nem igaz'? És mi az, amit mi 'jó'-nak nevezünk? Az igaz ember fölötte áll *bölcsességnek, erénynek, tetteknek, hírnévnek*. Kinek van tudomása róla, és ki mesél róla másoknak? Az ő nagysága nem abból adatik, hogy ő az ő előnyös tulajdonait rejtegeti, hanem hogy az ő szelleme bölcsesség, botorság, gazdagság, szegénység határain túl honol. Gondolja meg ezt mindenki, aki elvakult lélekkel *hírnév és előnyök* után ácsingózik. De hasonlóképpen érték nélkül valók e világ más dolgai is. Nem érdemesek rá, hogy beszéljünk róluk, nem érdemesek rá, hogy kívánczozzunk utánuk.

(A magyar szöveget japán eredetiből fordította DOMBRÁDY S. GÉZA és SZENDE TAMÁS)